

Reuerendi Patris P. Hieremiæ Drexelii e Societate Iesu Opera omnia

Duobus nunc Voluminibus comprehensa, & libellis ante hac non editis
aucta ; Illvstrata, Indicibvs Moralibus, Locorum S. Scripturæ, Capitalium
Mysteriorum fidei, Rerum, & Concionum quouis anni tempore habendarum
; Congestis Et Compositis Methodo prorsus, alijs Auctoribus inusitata ; Sed
Theologis ...

Indicibvs Illvstratvs Et Avctvs Concionatoriis

Drexel, Jeremias

Antverpiæ, 1643

Sect. V. Christi crucifixi dolores.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-77031](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-77031)

I. Nat. & iridis explicatio Cum iride Christum crucifixum conferre cœpimus. Istius porrò memori naturam per partes explicemus. 1. Cælum & terram attingit iris. Dominus Jesus in crucem elevatus, usque ad cælum attingebat stans in terrâ. Humanitate terram attingit, nobis simillimus, divinitate cælum, Angelos, Patrem. 2. Iris opposita semper soli, æstum solarem mitigat. Christus in crucem actus, justitiæ Soli velut prævaricator obiectus. Noti sunt paginis sacris homines facinorosi, Manasses, Antiochus, Herodès; in quibus seipsum annumerans Paulus, *Qui prius*, inquit, *blasphemus fui, & persecutor & contumeliosus*. Sed jam facinorosum est primus, & prævaricatorum maximus hic ipse crucifixus. *Posuit Dominus in eo iniquitatem omnium nostrum*. 3. Alta est iris, sed non procul cernitur. Hæc verò nostra se orbi universo exhibet spectandam. Vaticinatus id Zacharias, *Aspicient ad me*, inquit, *quem confixerunt*. Et plangent eum planctu quasi super unigenitum, & dolent super eum, ut doleri solet in morte primogeniti. Et plangent terra, familia & familia seorsum. 4. Iris cum plerumque vespere appareat, occasum respicit. Christus in cruce ita pependit, ut tergum urbi obverteret, & prospiceret occasum. Damascenus & Adrichomius crucem Dominicam ab urbe averfam, Judeorum vafro studio censent esse sitam, perinde ac si publicè dixissent: Hunc hominem maleficum pro cive non agnoscimus. Apud nos hodiè que paribulati suam quisque patriam vel è furcâ pendens respicit. Christum igitur averfo ab Hierosolymis vultu appenderunt, ut suum esse civem hoc crucis situ negarent. Sed exspectate paullulum, ò nefarii, paria Deus faciet, & hanc diligentiam vestram reponet, qui jam olim per Hieremiam minatus, *Dorsum*, inquit, *& non faciem ostendam eis, in die perditionis eorum*. 5. Si altus sit sol, depressa est iris. Altissimus fuit Sol justitiæ, nam Pater nec proprio quidem Filio parcens, *Propter scelus*, inquit, *populi mei percussit eum*. Hinc iris ista sanè depressissima fuit. *Humiliavit & exinanivit semetipsum Dei Filius, factus obediens usque ad mortem, mortem autem crucis*. 6. Hæc iris pluviam non tantùm significavit, sed effudit, & quidem cruentam. Anno quingentesimo quadragesimo primo, quod Sigebertus memorat, visum est cælum ardens igneumque, & sanguis verus è nubis in vestes defluxit. Anno octingentesimo sexagesimo nono, teste Genebrardo, Sabonæ, seu Brixinæ, toto triduo sanguinea pluvia stillavit. Anno trigesimo quarto à partu Virgineo Hierosolymis die Parasceves Iris in rupe Golgothæâ sanguine stillavit, & irrigavit orbem. Nos multo sanctius clamamus, quàm clamaverint Judæi: *Sanguis ejus super nos, & super filios nostros*. Et sicut iris herbas dicitur odoriferas reddere, ita Christi Sanguis orationulas, gemitus, lacrymas, ceterasque orationes nostras divino Patri reddit acceptissimas. 7. De iride divinæ pactiois testimonio promittens Deus, *Eritq;*, ait, *arcus meus in nubibus, & videbo illum, & recordabor fœderis sempiterni, quod pactum est inter Deum, & omnem animam viventem universæ carnis, quæ est super terram*. Dominus Jesus crucifixus, iris sanguine stillans, verè fuit signum fœderis inter Deum & hominem. Nam ipse est propriatio pro peccatis nostris, non pro nostris tantùm, sed etiam pro totius mundi. Quotiescumque Pater cælestis hanc Iridem intueatur, sui fœderis amantissimè recordatur. 8. Iridis dimidius tantùm circulus patet. Nostra omnis vita semicirculus, est, in quo patientis Christi merita, & Dei nos expectantis misericordia relucet. Post istum semicirculum totus & immensus æternitatis circulus sequetur. Neque tunc amplius misericordiæ locus erit, sed justitiæ. Paulo teste, *referet unusquisque propria corporis, prout gessit, sive bonum sive malum*. 9. Solis æstum retundit iris: Dei Filius unus omnem Patris iram excepit, eamque moriendo placavit. Voces illas summè nos amantis novimus: *Vos ipsi vidistis, quomodo portaverim vos super alas aquilarum, & assumpserim mibi*. Aquilâ mater ut ferunt, cum pullos

A suos è loco in locum transfert, dorso eos portat, ut infernè voler sagitta, matrem ea lædat, non pullos. Vide te oro, matrem aquilam in cruce fixam, quæ omnia iræ divinæ tela in nos convolantia, corpore suo velut clypeus excepit. Sed hic telorum & sagittarum supernè devolantium nimbus, summos Christo dolores attulit. Verè dixerit Patri filius: *Sagitta tua infixæ sunt mibi*.

§. V. Christi crucifixi dolores.

Rex David ob suorum brachiorum robur Deum prædicans, *Posuisti*, ait, *ut arcum arcum brachia mea*. Jisdè sanè verbis, sed sensu alio Dei Filius in cruce Patre compellaverit: *Posuisti brachia mea ut arcum arcum*. Tot verbera, tot plagas, tot vulnera corpore excepti, ac si homo sim ferreus. Revera Christi in cruce dolor fuit tantus, ut aliqui jure quærant, num fuerit, qualis est apud inferos damnatorum. Negant fuisse. Nam velut caeleste gaudium omnes omnino voluptates gaudiæque superat, ita sanè tormentum æternale, dolores omnes & supplicia excedit. Ab illo proximior Christi patientis dolor, omnium Martyrum, aliorumque hominum pœnas & dolores multum superavit, idque ob plures causas, quas longum hinc pertere. Illa hîc solum pauca Christi verba expendamus: *Pater mi, si possibile est, transeat à me calix iste*. Et illa: *Deus meus, Deus meus, ut quid dereliquisti me?* Hæc immensos cruciatos indicant. Nimirum Christus summam solatii destitucionem, & dolores maximos verbis testabatur. Sunt qui in supplicio crucis considerando solum dolorem pedum singulariter expendant. Nam *per dorsum*, pars illa pedis, quæ clavus adigi solebat, plena officulis, nervis, ligamentis, tantos sentit dolores dum clavo perdiditur, ut ea sola nervorum distractio mortem aliquibus intulerit, tamerit nullam os contractum fuerit. Hic tamen dolor in cruce videri potest minimus. Quis ergo jam dolorum cumulus erit si jungamus, quæ præmitti solebant, flagra, impressas capiti spinas, distensionem membrorum; tot deinde ledibris affici, inspectante orbe pendere nudum, animi angoribus circumfluere, sui maximâ torqueri, solatis omnibus destitui. Nunc igitur opportunissimum proclamare: *O vos omnes, qui transitis per viam, attendite & videte se sicut dolor sicut dolor meus æquoniam vindemiavit me, ut locutus est Dominus, in die ire furoris sui*. Nec in doloribus tantis ullum erat doloris lenimentum. Nam si crucifixus parere pedibus voluisset, totum pondus corporis ferendum manibus fuisset: undique & undique lævebat dolor. Hinc præfici tormentum crucis crudelissimum, teterrimum, summam supplicium vocarunt. Mors in eo lenta, probris, cruciatibus, ignominii, plenissima omnium maledicta. Præmitti consueverant flagra, crucis rifragium subjungi; multo sanguine manabant vulnera, pleamque fames & sitis cruciabant. Hinc hostiles illæ impiorum voces: *Morte turpissimâ condennemus eum*. Hoc loco non omiserim illam de iride vulgi opinionem. Iris, ut ferunt, cum jam semicirculum suum expandit, aurum spargit, & plerumque, ut ajunt, in aquas. Hoc iridis donum, auream scutellam nominant, quæ formam habet aurei scutellati concavise repandi, crassioris nummuli. Novi ego civem opulentiorum, quæ quævismodi scutellatos nummulos omnes solebat coemere, quos inspexi. De rei veritate nihil affirmo, sed translaticium hoc iridis donum, ad crucis mysterium suavius intelligendum applico.

Nostra Iris in Golgothæo monte geminum sparsit aureum munus, omnium manibus, imò mentibus excipiendum. De Christo crucifixo illud Paulinum pronuntiarim: *Ascendens in altum, captivam duxit captivitatem, captivam dedit dona hominibus*. Duplex hoc donum est; commiserationis & amoris gratia. Utramque paragraphus sequens explanabit.

§. VI. Christi

1. Nat. & iridis explicatio
Christo crucifixo collata.
 Sap. cap. 18. v. 16. Secunda.
 1. Tim. c. 1. v. 13.
 Isa. cap. 52. v. 6. Tercia.
 Zach. cap. 12. v. 10. & 12.
 Quarta.
 Adrich. in theatro terræ sanctæ, Hieronymus. n. 52.
 Hier. c. 18. v. 17. Quinta.
 Isa. cap. 53. v. 8.
 Ad Philip. cap. 1. v. 7. & 8. Sexta.
 Genebrard. in Nicolao I.
 Matt. c. 27. v. 25.
 Septima.
 Gen. cap. 9. v. 16.
 1. Joan. c. 2. v. 2.
 Octava.
 2. Cor. c. 5. v. 10. Nona.
 Exod. c. 19. v. 4. 1